

2011. augusztus 30. - **A konferencián jelenlévő kutatók egyetértettek abban, hogy a magyarok is a hunok közvetlen leszármazottjai.**

Augusztus 29-én,

a nojon úli hun királysírok látogatásával véget ért a Mongol Tudományos Akadémia Történeti Intézete által szervezett Nemzetközi Hun konferencia és az ősi mongol történelem kutatása című három napos tudományos rendezvénysorozat, melyen nyolc ország hetvenkét kutatója képviseltette magát. A tudományos tanácskozáson a legújabb hun kutatási eredményeket ismerhették meg a résztvevők.

A kiállítás megnyitója

A nemzetközi hun konferencia hivatalos rendezvénysorozata a Nemzeti Történeti Múzeumban kezdődött, ahol Jo. Otgonbajar kulturális és tudományos miniszter, aki egyben a rendezvénysorozat elnöke is volt, valamint B. Enhtuvsin, a Mongol Tudományos Akadémia alelnöke nyitotta meg a kiállítást. Augusztus 27-én megkezdődött a tudományos ülés. A megnyitón először B. Enhtuvsin, akadémiai alelnök tartott előadást, aki arról beszélt, hogy milyen sokszínű az a kulturális hagyaték, amelyet hun őseink hagytak ránk. Véleménye szerint azzal, hogy az UNESCO megőrzendő kulturális örökségek közé sorolta a nagyállattartó nomadizmust, ezzel elismerte a hun örökség különlegességét.

Dzs. Boldbátor akadémikus, a Mongol Nemzeti Egyetem professzora előadást tartott a sztyeppe népek államiságának kérdéséről. Kiemelte, hogy a hun államiság sohasem szűnt meg, mert az ősi államszervezeti elemeket folyamatosan, a hun uralkodói családdal rokonságban álló türk és a mongol népek fenntartották. Boldbátor egy 13. századi forrást, a taoista Csan Csün szerzetes útinaplójának egy részletét mutatta be, ahol a szent életű ember feljegyezte a Dzsingisz kánnal való találkozást. Eszerint Dzsingisz kán maga hivatkozott arra, hogy ő sanjü őseinek hagyományát viszi tovább.

Történeti kérdések

A sok értékes előadás közül jelen cikkben csak néhány bemutatására van módunk. Nikolaj Kradin orosz történész előadásában azt boncolgatta, hogy mi lehetett a nagy nomád birodalmak bukásának a fő oka. A korabeli forrásadatokból és más kutatók műveiből azt a következtetést vont le, hogy kizárólag belső okok vezettek a széthulláshoz. A magukat a trónra legalkalmasabbnak tartó kán utódok belviszályai veszélyeztették leginkább a hun népek államait. A török Ücsler Bulduk előadásában kiemelte, hogy a nagy sztyeppe birodalmak népeit nem lehet élesen elkülöníteni egymástól. A nyugat-európai tudományos életben népszerű ún. etnikai szétválasztás módszere pedig a sztyeppe történelemben nem alkalmazható. A kutató példák sorával mutatta ki, hogy a sztyeppe törzseket sokkal inkább társadalmi-gazdasági egységnek kell tekinteni, amelyek akár több etnikai csoportból is állhattak. A mongol Ja. Ganbátor a kínai források tanulmányozása során azt állapította meg, hogy már jóval Maotun trónra lépése előtt, a Kr. e. 3. században a hunok fejlett államisággal rendelkeztek, melyekről a déli szomszédok rendszeresen beszámoltak. A kutató szerint jóval előbbre kell hozni a hun államalapítás dátumát.

Régészeti leletek nyomában

A régészek között nagyon sok orosz, mongol és dél-koreai előadó volt. Legtöbben az észak-mongol nojon úli ásatás eredményeit ismertették. D. Erdenebátor pedig a jelenleg is folyó, közép-mongóliai gol modi ásatásról számolt be, ahol szintén jelentős királysírokat tártak és tárnak fel a régészek. A mongol régész elmondta, hogy a sírokból előkerült aranycsíkokból álló rácsos minták a jurta falát jelképezik. Azzal borították be a koporsókat, hogy az előkelő

halott a másvilágra is magával vigye ősei épített örökségét. A sírokból különleges, gyöngyberakásos arany díszek kerültek elő, melyhez hasonlót a szomszédos Belső-Mongóliában is találtak, de a közép-ázsiai szkíta leletek között is számos példa akad erre a magas szintű művészi megoldásra. A német Ursula Brosseder a mongóliai hun sírok harcosainak leletei kutatásai során megfigyelte, hogy a hun harcosok technikai vívmányaiknak köszönhetően nagyarányú győzelmeiket.

A kutatónő szerint néhány eszköz, így például a harci mének nyerge szinte alig változott az évszázadok alatt, a kengyel, a hunok nagy újtása viszont nagyban hozzájárult győzelmeikhez. Yun Hyeung-won, koreai régész számos mongóliai hun sír ásatásán vett részt. Sok kerek tárgyat talált a hun sírokban, melyet az akkor élt emberek a mellükön viseltek. Ez az ősi szokás a mai mongol táltos hitben is megmaradt, annak régen és most is bajelhárító szerepet tulajdonítanak. A hun tükrökhöz hasonló tárgyakat hordanak magukon a Képes Krónika kun előkelői is. A hun sírokban sok összetört tárgyra lettek figyelmesek, melyre a mongol hagyományban találtak analógiát. A táltosok a halott tárgyait eltörlik vagy szétszaggatják, majd elégetik, hogy az elhunyt könnyen magával tudja vinni azokat a másvilágra. Valószínűleg ezzel az ősi szokással lehet rokon az a rege, melyet Attila halálával kapcsolatban jegyeztek fel. Eszerint a bizánci Maurikiosz császár azt álmodta, hogy a nagy hun király íja eltört, abból megtudta, hogy Attila eltávozott az élők sorából.

Antropológiai vizsgálatok

A mongóliai hun leletek között sok csontváz is van, azokat az antropológusok komoly vizsgálatoknak vetették alá, hogy megtudják, milyen körülmények között éltek őseink. A mongol szakemberek (Tümen, Erdene) véleménye szerint a nők átlagos magassága 150-167 cm között mozgott, a férfiak pedig 167-174 cm magasra nőttek. A mongóliai hunok átlagéletkora nem volt túl magas, a nők átlagéletkora 30-40 év, a férfiaké pedig 40-50 év volt. Nagyon kevés olyan férfi csontvázat találtak, aki megérte volna a 60 évet. Az előkelők azonban a fenténél hosszabb életkort éltek meg, és a közrendűeknél magasabbak is voltak. A sírokban koponyalékelésre is találtak nyomot, a trepanáció szertartását nemcsak a honfoglaló magyar őseink, hanem az északi hunok is gyakorolták. A kutatókat mindig is foglalkoztatta, hogy milyenek lehettek a hunok. A sírokban szinte egyformán találtak mongoloid és europid jellegű koponyákat, ami azt bizonyítja: a hunokat nem lehet csupán egyetlen etnikumhoz vagy embertípushoz kötni.

Hun-magyar rokonság

Magyar őstörténeti szempontból talán a legfontosabb eredménynek az számít, hogy a konferencián jelenlévő kutatók egyetértettek abban, hogy a magyarok is a hunok közvetlen leszármazottjai. Sőt, a Mongol Tudományos Akadémia történettudományi Intézetének kutatói szerint a magyar történeti krónikák adatai jó alapot szolgáltatnak a hunok egyes történeti kérdéseinek megoldásához. A nálunk megmaradt ősi jogszokások, nevek szintén érdeklődésre tartanak számot a mongol, orosz, török kutatók között. A nagyarányú érdeklődés miatt a közeljövőben hazánkba is szakemberek tucatjai látogatnak el, hogy az itteni ősi hun leleteket, illetve szokásokat tanulmányozzák. Néhány mongol forgatócsoport is jelezte: szívesen készítenének filmet az európai hun hagyomány továbbéléséről.

Az ujugrok leletei

A hunok utódai között számon tartott ujugrok városáról, valamint a hozzá kapcsolódó sírokról a mongol U. Erdenebat tartott előadást. Az Olon dov nevű sírhelyről több mint 200 sír került elő, benne értékes övdíszek és ruhadarabok. A mongol régészek szerint azok annyira különlegesek, hogy nem találtak analógiát hozzá a korabeli sírokban. Ezért azokat eddig a turfáni barlangfreskók ábrázolásaival hasonlították össze. A ruházat hasonlóságot mutat a türk

Írta: Adminisztrátor

2011. augusztus 30. kedd -

szobrokon lévő mintákkal is. A mongolok most arra kíváncsiak, hogy vannak-e az ujugrok ruháihoz egyéb megfelelések, ezért kíváncsian várják a honfoglalás kori magyar viseletek és ruházati kellékek képeit. **Obrusánszky Borbála**